

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

SORANERBLADET

NR. 1 JANUAR 1966 51. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

Det er en kendsgerning, at Christiani & Nielsen er et af de danske firmaer, hvor mulighederne er størst for at komme til at deltage i spændende opgaver over hele jordkloden, f. eks. ved følgende igangværende arbejder:

Motorvejstunneler i Belgien, Danmark, Holland og Norge.

Havneanlæg i Brasilien, England, Libyen, Sydafrika, Thailand og Tyskland.

Flodregulering og dæmninger i Pakistan og Venezuela og...

ikke at forglemme Lillebæltsbroen i Danmark.

Har De lyst til at være med til at arbejde i et stort firma, hvor den enkelte kan få lov til at udvikle alle sine skabende evner gennem interessante opgaver, vil vi gerne hilse på Dem. Ring venligst på tlf. (01) 14 12 33, lokal 83 og aftal et møde på et af vore kontorer.

**Gør hele
verden
til Deres
arbejds-
område**

CHRISTIANI & NIELSEN

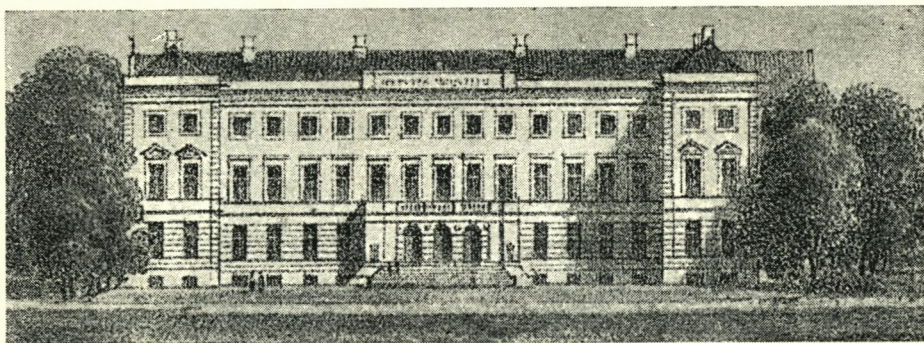
EMULSION ^{A/S}

non-ioniske emulgatorer til levnedsmiddelindustrier og tekniske formål

FABRIK OG LABOR
PALSGAARD
JUELMINDE

SALGSKONTOR
RAADHUSPLADSEN 16
KØBENHAVN V

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLADET

JANUAR 1966

51. ÅRGANG

NUMMER 1

Frederik, Greve af Danneskjold - Samsø

Alle Soranere kender *Danneskjolds Allé*: men hvor mange ved hvem manden var, og hvad han havde med Sorø at gøre?

Hvad her berettes er et uddrag af Karl Theisens afhandling i »Historisk Archiv«, 1873, andet bind, en afhandling på 88 sider, hvoraf kun skal anføres de nødvendige data og begivenheder i Frederik Danneskjolds brogede tilværelse, bortset fra tiden i Sorø, som skal nærmere omtales.

Danneskjold var født 1703 og døde 1770. Faderen var Christian Gyldenløve, ældste søn af Chr. V og Sofie Amalie Moth, som 1677 blev forlenet med Samsø. Som barn var Frederik Danneskjold meget svag og kunne endnu ikke gå som 5-årig, men takket være to daglige »myrebade« blev han rask.

Han nåede de højeste poster, men fik også kongelig unåde at føle. Som chef

for og reformator i Søetaten gjorde han en betydelig indsats, og han var meget aktiv for opmålinger af vore farvande. Resultaterne heraf skulle dog holdes hemmelige for andre nationer, især for bælternes vedkommende, da man ønskede at tvinge skibsfarten gennem Øresund for toldens skyld.

På sine høje poster var Danneskjold misundt og ofte angrebet, men han var også selv mangan gang den angribende part, ørgerrig og herskesyg som han var.

Om sommeren boede han på Søllerødgård. Desuden ejede han Marselisborg, hvor der dog den gang ikke var nogen herskabelig bolig.

Han nød megen velvilje under Chr. VI, men fjernedes under Fr. V fra sine embeder, idet han dog beholdt titel som general-admiral-løjtnant og en donation på 7000 rdl. om året. Han blev ridder af elefantordenen og fik det ek-

semplar af den høje orden, som Chr. VI personlig havde båret. 1760 modtog han kongens tilbud om posten som *Overhofmester ved Sorø Akademi*.

Det ridderlige Akademi var nedlagt 1665, men oprettedes påny under Fr. V. Den 27. juli 1747 var der stor indvielse i majestætens nærværelse. Nogen glansperiode fulgte ikke, men blandt lærerpersonalet var flere udmærkede videnskabsmænd som Sneedorff, Kraft og Schytte, der alle var forkæmpere for det danske sprog, hvilket bl. a. kom til orde i Sneedorffs ugeblad »Den patriotiske Tilskuer.«

Når akademiet ikke trivedes, var det på grund af for få elever. I årene før 1660 var det årlige antal nede på 6—7, til hvis lærdom og underhold krævedes en overhofmester, inspektør, professorer, berider, fægtemester, dansemester og tegnelærer foruden et anseligt personale på andre poster. En vis optimisme trivedes ikke desto mindre.

Om Akademiets segl hed det, at deri »ses Phoenix at oplives af sin egen Aske ved Straalerne af den opgaaende Soel«, og i et senere indbydelsesskrift til en kongelig fødselsfest står: »Sorøe, det yndte Sorøe, langt fra Hovedstadens vilde Glæder og tomme Adspredelser, skulde nu ret blive en Sammelplads for de yndige Musers yndte Yndlinger«, hvilket dog som bekendt ikke gik i Opfyldelse.

Danneskjold betragtede Posten i Sorø som en Hæders- og Tillidspost og blev en nidkær og streng overordnet for de studerende, der var vant til slappe Tøjler. I sin Tiltrædelsestale sagde Danneskjold, at »Adel og høj Byrd ere

ikkun Fordele for dem, som ere ædelsindede og formedelst Dyd, Kundskaber og Gudsfrygt udvise sig værdige Børn af berømmelige Forældre.« Med hård hånd tog han fat på at afskaffe forskellige Uordener som kortspil på værelserne, bortrejser uden orlov og forømmelse af forelæsninger. Det hændte, at professorerne ingen tilhørere fandt i auditorierne.

Danneskjold overværede selv ofte forelæsninger og indførte to ugentlige repetitorier, hvor akademisterne blev hørt i de pensa, der var forelæst over. Han var næppe afholdt af eleverne, men deres antal steg dog betydeligt i hans tid. Desuden tog han initiativet til anlæg af den botaniske have mellem hovedbygningens søndre facade og søen foruden til flere andre anlæg, »hvoraf en Allé endnu bærer hans Navn.«

Under opholdet i Sorø mistede Danneskjold sin hustru, og selv blev han angrebet af en heftig sygdom. Da han første gang efter denne betrødte Akademiet, holdt han en tale til de studerende, hvori han fremhævede, at den bedste trøst i hans sorg havde været, at akademisternes »Application og Conduite havde været upaaklagelig«, hvad han tog som bevis på, at de »begyndte at indse og skjønne, hvad Fordel de selv have deraf«, en Hentydning til, at hans strenge Mandstugt ikke havde været synderlig populær.

Imidlertid blev Akademiets finanser saa slette, at Danneskjold, der næppe var nogen god administrator af jordegods, foreslog at nedlægge Akademiet nogle år for at samle kapital til en senere fortsættelse. Regeringen gik dog

ikke ind på forslaget, hvorpå han forlangte og fik sin afsked 1764.

Under årene i Sorø havde Danneskjold et sammenstød med professor Basedow, der varetog moralfilosofi og de skønne videnskaber, medens Jakob Christian Pingel — senere stiftsprovst i Odense og afsat på grund af usædelig vandel, »den danske Tartuffe« — var sognepræst og professor i teologi. Uanset dette var det overdraget Basedow at holde theologiske forelæsninger mod et honorar på 200 rdl. årligt. N. M. Petersen siger om ham, at »han besad den Evne at gjøre Opsigt, aldrig at blive træt, aldrig at trække sig tilbage og altid at imponere ved Frækhed.« Af andre skildres han som rå i sin adfærd, hensynsløs og brutal mod akademisterne samt trættekær og stædig overfor kolleger. Han var rationalist, medens Danneskjold var af den gamle ortodokse skole og lige så ubøjelig i sine anskuelser som Basedow var opfarende og påståelig. De havde ofte disputer om religiøse emner, og en gang hentede Danneskjold for at føre det endelige bevis et græsk testamente med selve grundtekstens ord: men Sneedorff, som var til stede, bemærkede: »Deres Excellence har umaget Dem forgæves, Professor Basedow kan ikke læse Græsk!«

Basedow fik nu forbud mod at holde theologiske forelæsninger, idet Danneskjold dog fik vedtaget, at de 200 rdl. fremdeles skulle udbetales; »men forhærdet i hans falske Tænkemaade«, skriver overhofmesteren, »og omhyggelig for at udsprede sin Forgift trækkede han (hvem skulle vente sig slig Ad-

færd?) hans falske Lære ind i hans Forelæsninger over Sprog, Grammaticalia og belles lettres«. Basedow blev nu fjernet fra Akademiet og blev 1701 sendt til Altona som professor i moral. Opgøret var dog ikke til ende; thi Danneskjold fik senere, da han under Chr. VII blev medlem af konseillet, Basedow afskediget som »Fjende og Forvender af den hellige Skrift«. Danneskjold handlede dog næppe af personlig uvilje mod Basedow, men af nidkærlighed for »den christelige Tro og den Augsburgske Confession.« Herpå tyder det, at han foreslog, at Basedow skulle »forblive ustraffet« og forsørges ved et andet embede, »ikkun undtaget Lærerembede«, eller ved pension, og Basedow fik virkelig 800 rdl. i årlig pension, skønt han levede resten af sit liv i Tyskland.

Efter afskeden fra Sorø rejste Danneskjold tilbage til Aarhus, hvor han levede roligt og ubemærket til Fr. V's død, hvorefter han under Chr. VII atter tog virksom del i det offentlige liv og blev indviklet i mange af intrigerne og skandalerne ved hoffet som en af kongens nærmeste rådgivere for derefter, som mange andre, at falde i unåde.

I sit privatliv var Danneskjold en hårdt prøvet mand, der mistede hustru og otte børn og kun havde en overlevende datter.

Send ham en venlig tanke, når du går under de høje linde i »Danneskjolds Allé.«

Poul Lorenzen.

Det var dengang . . .

Den 16. januar var det 25 år siden, rektor Raaschou-Nielsen fyldte 70 og i den anledning blev genstand for en vist ret enestående hyldest fra både lærere og elever.

Jeg husker, min far engang, da jeg gik i mellemskolen, spurgte, om rektor var afholdt. Jeg svarede nok lidt undvigende, men tilføjede, at vi respekterede ham og så op til ham; og fars kommentar var, at en rektor heller ikke skulle være afholdt. Senere havde jeg rektor R.-N. i både dansk og latin, lærte ham nærmere at kende og undrer mig ikke over bl. a. at læse følgende om 70-årsdagen: ,

»I den tidlige Morgenstund havde »Baldur« rejst Æresport ned til Rektorgården, og noget senere mødte 40 af BALDURs Sangere, der vækkede Fødselsdagsbarnet med Sang. Ved 9-Tiden samledes Eleverne — alle i Galla — i Festsalen, og da Lærerne og Rektor med Familie førtes ind af Marskaller, spillede Skolens Orkester Triumf-Marschen af »Aida««. Efter en smuk tale af BALDURs præsident kom 4 elever med gaven: en lænestol. (Det kunne være fristende at drage sammenligninger med en ministeriel gave-stol, der nylig overrakte en 50-årig, men det bør man nok afholde sig fra, især nu, op mod et valg . . .).

Lektor Rosen talte for lærerne, der skænkede rektor en radio, til hvilken Rosen knyttede disse ord: »Vi ønsker for Dig, at Du i den må høre mange gode nyheder, såvel fra Danmark som fra det fremmede. (B.B.C. var jo et uartigt ord i de år). Mere studser vi

vel i dag over den oplysning, rektor kom med i sin takketale: Han havde aldrig haft en radio før! Men eleverne har nok især bidt mærke i de sidste ord ved denne lejlighed: »Nu gaar vi til Arbejdet i 2 Timer, og saa har vi fri Resten af Dagen«. Joh, *dét* var en fødselsdag med manér.

Lidt længere fremme minder Soranerbladet om, at Raaschou-Nielsen jo allerede nogle år før havde modtaget »allerhøjeste Anerkendelse« i form af kommandørkorset. Det fik mig til at tænke på en episode mange år før, da det drejede sig om ridderkorset, hvor rektor i først påfølgende dansktime i gymnasiet bad en elev læse de første strofer af P. A. Heibergs velkendte digt: »Ordener hænger man på idioter . . .« og hertil føjede: Jeg håber, I allesammen lagde mærke til, at der stod ikke, ordener hænger man *kun* på idioter. (Forresten de samme ord Heiberg selv brugte i retten, hvor han måtte give møde just på grund af denne vise og iøvrigt fik en af de første bøder for sine publikationer).

C. G. E.

Terrænsport

Søndag den 13. marts 1966 afholdes terrænsportskonkurrencen mellem skolen og gl. soranere. Tilmeldelse sendes inden 28. februar 1966 til *Ole Halken*, Vedelsgade 24, Sorø. Der medbringes kompas, kortmål, papir og blyant. Påklædning fri.

Deltagerne stiller omklædt i Baldursalen kl. 08.00.

Ole Halken og Steffen Johansen.

SORANERBLADET

50. ÅRGANG

FR. PALM GREISENS BOGTRYKKERI
KØBENHAVN 1965

Indhold

	Side	Side
Større artikler, digte		
BRINCKER, R. E., grosserer: <i>Bartholomæus Hoff</i> , f. 25. oktober 1840 — d. 24. marts 1912. Med 1 portræt	121	
DUE, OSVALD, agronom: <i>Thorvald August Brown Jørgen- sen</i> . En soraner på en udsat post. Med 1 portræt ..	30, 42, 71, 112, 126	
FAFNER, JØRGEN, dr. phil.: <i>Viseform og Rapsodi</i> . To form- typer i Ingemanns lyrik	81, 93	
HOFFGAARD, C. C., direktør: <i>Direkte fra båndet</i> . I. Prof. Johs. P. E. Pedersen, II. Departements- chef Einar Cohn, III. Direktør, civilingeniør Hans Henrik Steve- nius-Nielsen, IV. Prof., dr. phil. R. Spärck, V. Prof., dr. phil. N. E. Nørlund, VI. Grosserer Hans El- ving, VII. Johannes Brøndsted 1890—1965	21, 37, 53, 84, 109, 129, 155	
MACEPRANG, OTTO, vicekontorchef: To taler ved skovturen d. 19. maj 1965. I. For formanden ved froko- sten. II. For fru rektor Østergaard ved aftensmåltidet	67	
NORDENTOFT, LARS, ingeniør: <i>En episode fra 1945</i>	101	
SCHJÆRFF, POUL, lektor, red.: <i>Tre Holbergbøger</i> . Anmeldelser og betragtninger	9	
<i>Et Brev fra Direktør H. F. J. Estrup</i>	95	
SCHIÖPFFE, C. F.: <i>Soranere som officerer i fremmed krigstjeneste</i> (Introduktion ved A. Kann Rasmussen). Generalmajor Gustav Schau. Med 1 portræt. — Brigadegeneral Edvard Emil Langberg. Med 1 portræt ...	39, 65	
WORM-LEONHARD, FRODE, oberst: <i>Tale ved Soransk Samfunds års- fest den 16. oktober 1965</i>	137	
Nekrologer		
Dødsfald: Civilingeniør <i>J. Christo- phersen</i> (s.'24), * 17. septbr. 1905 — † 19. novbr. 1964. Af P. Sch. — Kriminaloverbetjent <i>Richard Sne- skov</i> (s.'30), * 25. april 1911 — † 19. november 1964. — Fru <i>Fanny Marie Frørup</i> , * 5. juni 1877 — † 22. november 1964. Af P. Sch. — Direktør <i>C. G. Kierulff</i> (s.'12), * 10. novbr. 1893 — † 25. novbr. 1964. Af Ove Kindt. — Farve- handler <i>Georg Carlsen</i> (r.'13), * 8. april 1897 — † 27. novbr. 1964. Af P. Sch. — Læge <i>Jørgen Hvam</i> (s. '11), * 10. august 1893 — † 31. de- cember 1964. Af P. Sch.	5	
Dødsfald: <i>Ib Gunnar David</i> (s.'40), * 25. juni 1921 — † 9. januar 1965. Med 1 portræt. Af Arne Thuesen	15	

- Dødsfald: Pastor emer. *R. M. Huusom* (s.'95), * 13. januar 1876 — † 7. februar 1965. Af P. N. — Bibliotekar *Margrethe Gram* (s.'21), * 2. februar 1901 — † 18. februar 1965. — Fhv. landsdommer *H. H. Holm* (s.'02), * 25. juli 1884 — † 9. marts 1965. Af N. V. Boeg 31
- In Memoriam: *Jens Holger Rasmussen* (s.'16), * 30. maj 1897 — † 26. marts 1965. Med 1 portræt. Af E. Lyngbeck 49
- Dødsfald: Landsretssagf. *A. Green-Andersen* (s.'22), * 21. juli 1904 — † 29. marts 1965. Af H. Schou. — Direktør *Holger S. Dahl* (s.'00), * 3. novbr. 1882 — † 30. april 1965. — Prokurist *Bjørn B. Bay* (r.'21), * 5. september 1905 — † 2. maj 1965. — Prof., dr. phil. *Ragnar Gisiko Spärck* (s.'14), * 5. august 1896. — † 20. juni 1965. Med 1 portræt. Af P. Sch. — Fhv. oversignalingeniør *Hugo Schmedes* (IV. '98), * 1. december 1880 — † 28. juni 1965. Af P. Sch. — Kontorchef *Einar Nygaard* (s.'95), * 9. november 1876 — 6. juli 1965 102
- Dødsfald: Ingeniør *Jens Chievitz* ('07), * 1. januar 1889 — † 28. februar 1965. — Møbelhdl., snedkerm. *Carlo Malling* ('06), * 2. maj 1890 — † 2. august 1965. Af P. Sch. — Fhv. overlæge, dr. med. *Vilh. Stub-Christensen* (s.'16), * 9. maj 1899 — † 9. august 1965. — Læge *Gregers Panduro* (s.'16), * 10. november 1897 — † 18. august 1965. Af P. Sch. 118
- Dødsfald: Fhv. kontorchef *Hans Egede Glahn* (s.'10), * 4. maj 1891 — † 8. september 1965. Af P. Sch. — Fuldmægtig *Olaf Olsen* (s.'08), * 14. april 1889 — † 24. september 1965. Af P. Sch. 131
- Dødsfald: Ambassadør *Svend Peter Duurloo* (s.'09), * 29. novbr. 1891 — † 24. oktober 1965. Af P. Sch. — Afdelingschef *Poul Herbert Møller* (s.'30), * 11. december 1910 — † 1. novbr. 1965. Af S.'30 holdet. — Bankbogholder *Axel Sevel* ('12), * 11. december 1895 — † 2. november 1965. Af P. Sch. 146
- Professor, dr. phil. *Johannes Brøndsted* (s.'09), * 5. oktober 1890 — † 16. november 1965. Med 1 portræt. I. Af Poul Schjærff. II. Af V. Thorlacius-Ussing. III. Af Kai Hørby 149
- Dødsfald: Fhv. lektor *Vilhelm Gorm Hansen*, * 18. februar 1872 — † 30. november 1965. Af P. Sch. 158

Foreningsanliggender

- De 200 raske gamle Soraneres Stipendium 6, 147
- Bliv medlem af Soransk Samfund.. 18
- Regnskaber for 1964 27
- Generalforsamling den 27. april 1965 (Meddelelse) 32
- Skovtur til Sorø onsdag den 19. maj 1965. (Meddelelse). Af *Bestyrelsen* 46
- Soransk Samfunds generalforsamling den 27. april 1965 (Referat). Af *Poul Schjærff* 56
- Det gamle træ, oh lad det stå. Sor. Samfunds fine skovtur til Sorø d. 19. maj 1965. Af *Poul Schjærff* .. 75
- Sorø Akademis skoles årsskrift 1965 (Bestillinger modtages) 77, 99
- Soransk Samfunds årsfest 16. oktober. (Meddelelse) 97
- Årsfesten på Sorø Akademi 16. oktober. (Program) 114
- Soransk Samfunds årsfest den 16. oktober 1965. Med 4 billeder. (Referat). Af *Poul Schjærff* 141, 159
- Glemte i Sorø ved årsfesten 16. okt. 158
- Legater 160
- Vort jubilæum 164
- Soraner-Bladet. Af *Red.* 164
- Det var dengang (for 25 år siden) Af *E. 3, 14, 33, 48, 59, 95, 116, 128, 145, 154*

	Side
(Optakten til et 50-års jubilæum. Signeret C. G. E.)	154
Soranerfrokosten. Af <i>P.Sch.</i> 2, 13, 25, 41 (af C. C. H. og <i>Sax.</i>) 60, 70, 89, 98, 116, 125, 140, 151	41

Mindre meddelelser

Opdragelse pr. brev ... (1798) Professor Hans Christopher Glahn til sønnen Hans Egede Glahn. Meddelt ved kontorchef <i>Hans Egede Glahn</i> (s.'1910)	1
Lidt om Bartholomæus Hoff fra før han blev lærer i Sorø. Af <i>Poul Lorenzen</i>	4
Terrænspport 14. marts 1965. (Meddelelse)	4
Den allerførste kvindelige student fra Sorø Akademis skole. (Fhv. arkivar, frk. <i>Johanne Skovgaard</i>)	13
Ny spansk ordbog (Anmeldelse af Dansk-Spansk Ordbog af Arne Koefoed og Einar Krog-Meyer 1965). Af <i>P.Sch.</i>	15
Samvær mellem gl. soranere 1921. Af C. V.	17
Batø-k-Fic-Fac-turnering 27. maj ..	46
Fraternitas Soranas 29. stævne (Meddelelse)	47
Terrænsportskonkurrencen den 14. marts 1965 (Referat)	48
Aar bog for Historisk Samfund for Sorø amt 1964. (Anmeldelse). Af <i>P.Sch.</i>	61
Fraternitas Sorana's 29. stævne i Herfølge Præstegaard 1.—3. juni 1965. Referat af <i>Johs.</i>	87
Fodboldkamp ml. skoleholdet og gl. soranere den 29. august. (Meddelelse)	89
Translokation og Dimission på Sorø Akademis Skole 1965 (Efter den lokale presse og rektors manuskript ved <i>red.</i>)	91
Sorø Akademis Skoles Årsskrift 1964—65. Af <i>P.Sch.</i>	99
Jens Kruuse: Holbergs Maske. (Anmeldelse). Af <i>Poul Linneballe</i> ..	99

	Side
Cricketkamp ml. skolen og gl. elever i Sorø. (Meddelelse)	108
Sic. (Opfordring til abonnement) ..	112
Herlufsholm skole 400 år. (Anmeldelse af to jubilæumsskrifter). Af <i>Poul Schjærff</i>	115
Den 40. gammelsoraner-fodboldkamp søndag den 29. august 1965. Af <i>sem.</i>	117
40-års jubilarene i Sorø 4. septbr. Af <i>E.</i>	118
Overlærer Sibberns legat for en soraner. Af <i>Arne Østergaard</i>	118
Årbog for Historisk Samfund for Sorø amt 1965. (Anmeldelse). Af <i>P.Sch.</i>	131
Soranske Ex Libris (Lærer Einar Nielsen, s.'53). Med 1 billede	136
Jul i Sorø 1965. (Anmeldelse). Af <i>P.Sch.</i>	157
Kongeballet på Sorø den 20. novbr. 1965. Af <i>Justus Hartnack</i>	158
Gamle Soranere og soranske noter	6, 18, 34, 50, 62, 77, 90, 104, 120, 132, 147, 160

Rettelser (kun de vigtigste).

S. 4, spalte 2, sidste linje: gade, læs vej.
S. 38, spalte 2, linje 15 f. o.: lektor, læs: rektor:
S. 44, spalte 1, linje 11 f. o.: Blichfelt. læs: Blichfeld.
S. 51, spalte 2, linje 6 f. o.: som, læs fra.
S. 82, spalte 1, linje 4 f. o.: fashinerende, læs: fascinerende.
S. 101, spalte 1, linje 13 f. o.: damaturgisk, læs: dramaturgisk.
S. 115, spalte 1, linje 3 f. n.: 1894, læs: 1884.
S. 116, spalte 2, linje 2 f. o.: direktør, læs: direktor.
S. 127, spalte 2, linje 16 f. o.: man, læs: han.
S. 150, spalte 1, linje 1 f. o.: pendant, læs: pedant.
S. 153, spalte 1, linje 2 f. o.: burde, læs: turde.

Soranerfrokosten

TORS DAG DEN 6. JANUAR 1966.

For mit vedkommende en slags »dagen derpå«, idet jeg aftenen før havde deltaget i »Soranernes« generalforsamling og kæmpe-udsalgs-andespil (noget med 3,98 kr.). Meget fornøjeligt og vistnok ganske givtigt for cricketklubben.

Sv. Clausen mødte mig med en hilsen fra Poul Schjærff. Han var forhindret; jeg skulle referere. Han er nu en smule lumsk, den gode Poul. Bare blive væk og så overlade besværet til mig, som han ved har så svært ved at sige nej, i særdeleshed når det gælder ham. På forhånd forudskikker jeg den bemærkning, at referatet må blive ufuldstændigt. Min plads ved bordet var ikke den bedste. Det kunne til tider knibe med at høre.

Men til sagen: Pænt fremmøde af år-gange spændende fra 1900—1965. Alligevel en tilbagegang fra julefrokostens fremmøde, hvor de tilsvarende tal var 1890—1965.

I formandens fravær bød Sv. Clausen velkommen og ønskede os og i særdeleshed skolen et godt nytår. Han så med fortrøstning på skolens fremtid under rektor Østergaards ledelse. Hylkede i varme ord de to æresmedlemmer: Boeg og Lyngbeck.

Boeg takkede på egne og Lyngbecks vegne, fortalte om engelske forhold og drog sammenligning med Eton-drenge og Sorø-drenge. Boeg blev under en spadseretur hilst ærbødigt-muntert af en flok Eton-drenge. De havde lige læst om Methusalem. Fortalte videre om

visse rejsebesværligheder, bl. a. blev den vogn, landsdommeren sad i, koblet fra. Alligevel nåede han frem til bestemmelsesstedet ved stor hjælpsomhed fra mange sider. Talen mundede ud i: »At være dansk i England er ikke værst.«

Clausen bragte en hilsen fra Kann og Schjærff og omtalte trykfejl i Soranerbladet i nekrologen over Johs. Brøndsted: Men han var ingen snæver *pendant*. Ak ja, vort kære blad! Fint papir, bortset fra trykfejl nydeligt tryk, tiltalende format. Og i hvert fald, når redaktøren (redaktørerne) skriver, altid lødige artikler.

Bugge omtalte Arup, der velfortjent havde modtaget påskønnelse fra allerhøjeste sted i England for sit virke gennem mange år.

Talerrækken afsluttedes af Bjørning (Truman), der for denne sinde ikke fortalte anekdoter, men talte om teosofi o. desl. og understregede enhvers pligt til at sætte sig ind i andres meninger og prøve at forstå disse, også når det drejede sig om noget for alm. mennesker så mærkeligt som teosofi, spiritisme og reinkarnation.

Forøvrigt gik snakken muntert mellem naboer og genboer ved bordet. Personlig savnede jeg bl. m. a. Kindt, Grüner og Brincker. Forhåbentlig er det ikke sygdom, der har hindret jeres fremmøde.

Maden? Den havde jeg nær glemt. Jeg nøjes med at sige, at den var god. Sildemaden uden ændring; dette til trøst for Poul, der altså ikke på dette område gik glip af noget. Forøvrigt er jeg så udansk, at jeg har svært ved at

anvende superlativer på beskrivelse af alm. god mad. P. d. a. side er jeg, hvis maden ødelægges, parat til at gøre vrøvl. Således behager det mig absolut ikke, når brunkål tilsættes gamle, kalorierholdige, men ret næringsfattige kartofler. — Næste frokost *torsdag den 3. februar*.

Høve, dagen derpå.

Osvald Due.

Holberg, fejret af Fyns-afdelingen

Traditionen tro fejrede Fyns-afdelingen Holbergs fødselsdag ved besøg i Odense Teater — d. v. s. Værkstedsteatret, idet Akademiprisvinderen Schades »Nattens Frelse« var taget af plakaten — på godt og ondt! For dem, der ikke følger dansk kulturliv, skal oplyses, at akademiprisen ikke stammer fra Sorø Akademi, men fra Danmarks ditto — »det er Danmarks, der duer« — ikke sandt Drewes?

Værkstedsteatret spillede et såkaldt absurd stykke »Kong Ubu«. Stykket var imidlertid ikke spor absurd — tværtimod meget realistisk og i høj grad i Holbergs Aand — man sad ganske som Jeppe og kneb sig selv i armen og sagde: »Drømmer jeg — eller er jeg vågen?« — Sproget, der anvendtes, var det samme, som taltes i en sjællandsk svinesti på Holbergs tid.

Stykket er skrevet for ca. 75 år siden af det såkaldte absurde dramas stamfader, franskmanden Jarry — avantgardist og surrealist — før disse ord blev opfundet.

Manden må have været synsk!

Handlingen samler sig om Kong Ubu; — en mand fra samfundets laveste lag tilriver sig magten, udplyndrer landet med skatter og fører et sandt rædselsregimente, — han karakteriseres

som: fed, svedende, bøvsende, grådig, fejg og lumsk — en smiskende opportunist.

Det var sjovt sat op — og godt spillet, og adskillige grinede, — det kan somme-tider være (tragi)komisk at kigge ind af sine egne vindeværrer.

Bagefter samledes vi på Grand til de sædvanlige 3 flade snitter, og her hyl-dede vi de to 50-års-studenterjubilarer — provst Jens Juul Sørensen og kontor-chef Einar Jarby.

Dixit.

Dødsfald

Fhv. postkontrollør Ulrik Neldahl

* 3. oktober 1889 — † 14. december 1965.

Ligesom jeg havde afsluttet mit julebrev til Ulrik Neldahl, fik jeg meddelelse om hans død i et brev fra min svigerinde (gift med min afdøde broder) og Ulriks søster.

Han var levende optaget af alt soransk, skolen, byen og egnen. En svær sygdom hindrede ham i selv at deltage i Soransk Samfunds sammenkomster. Vi korresponderede jævnligt. Havde jeg deltaget i større soranske begivenheder eller blot overværet en cricketkamp, sendte jeg et brev med referat. For dette var han rørende taknemmelig. Gennem Soranerbladet holdt han forbindelsen med Sorø vedlige. Når jeg nu, efter at jeg har opgivet mit arbejde, er en ganske sikker deltager i de månedlige frokoster, er skylden Ulrik Neldahls. Han har ofte skrevet til mig, at disse som andre sammenkomster med gl. soranere måtte være noget for mig. Og heri havde han ret.

Afvigte eftersommer besøgte jeg Ulrik Neldahl på det plejehjem, hvor han levede sin sidste tid. Vi talte om Sorø og alt soransk. Han bad mig hilse de gl. drenge. Desværre fremgik det ikke af referatet, at hans hilsen var blevet

afleveret. Jeg ved, det ville have glædet ham i hans ensomhed at læse derom.

Hans samtidige på Sorø, hvortil jeg måske ikke helt kan regnes, selv om jeg kom til at stå ham ret nær, vil bevare mindet om et dygtigt menneske, en god kammerat og ven og en ægte soraner.

Høve ved årsskiftet 1966.

Osvald Due.

P.S. Jens Christian Ulrik Neldahl var indfødt soraner. Han kom på Sorø 1900 og udgik 1905 med præliminæreksamen.

Fhv. kredslæge Anders Andersen

* 23. juni 1889 † 27. december 1965.

Anders Andersen var skovfogedsøn fra Bagsværd; han var på Sorø 1903—09 og udgik 1909 med studentereksamen. Cand. med. 1917, Kredslægeeksamen 1922. Kandidat og reservelæge på forskellige hospitaler til oktober 1926, derefter læge i Skive; 1934—59 kredslæge (og praktiserende læge) i Fjends lægekreds, Viborg. Anders Andersen tilhørte den gl. huslægetype, der forstod at lindre måske lige så meget med et venligt ord og en fortrolig samtale som med medicamenter.

Han var en stor musikelsker og en habil klaverspiller og havde her fælles interesser med sin hustru Clara Siboni, der drev en meget anerkendt musikskole i Viborg. Foruden sin hustru efterlader kredslæge Anders Andersen sig en datter samt en søn, overlæge, dr. med. Knud Erik Siboni, Odense.

P. Sch.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i februar:

1. Politifuldmægtig, cand. jur. *Thor-kild Waarst* (f. 1901), Havnegade 7, Korsør.
2. Forpagter *Gunnar Graae* (f. 1901), Torpegaard pr. Eskebjerg.
4. Murerest. *Poul Andersen* (f. 1896), (s. '14).
5. Direktør *Carl Christian Hoffgaard* (f. 1901), Elnasvej 10, Holte.
5. Skovrider, godsforvalter *Christian Smith* (f. 1901), Corselitze godskontor, Egebjerg St.
8. Depotejer *Erik Anton Jørgensen* (f. 1896), Tuborgdepotet, Jyderup.
10. Professor, dr. phil. *Aksel Frederik Andersen* (f. 1891), Parkvænget 28, Charlottenlund.
11. Fhv. gårdejer *Helmuth Thøgersen* (f. 1886), Stationsvej, Skibby.
11. Pianist *Poul Edvard Bolt* (f. 1901), på Sorø 1914—17.
12. Forretningsmand *Arne Hartvig Frits Emil Fabricius* (f. 1901), Los Angeles, California, U.S.A.
12. Dommerfuldmægtig, cand. jur. *Knud Rudolf Klingenberg Berlin* (f. 1906), Kaj Munksvej 6, Aarhus C.
14. Forvalter *Einar Wentzel-Froberg* (f. 1906), Lellinge.
17. Arkivar, mag. art. *Hans Ellekilde* (f. 1891), Søbakkevej 2, Holte.
17. Direktør, konsul *Einar Ditlev Cohr* (f. 1901), Fælledvej 36, Fredericia.
17. Oberstløjtnant *Børge Chr. Herfelt* (f. 1916), Aabrinken 71, Virum.
19. Provst, lektor *Aage Bugge* (f. 1896), Hvidehusvej 5, Allerød.
19. Forretningsfører *Gunner Wittrup* (f. 1906), Amagerbrogade 236³, København S.
20. Driftsingeniør *Herluf Johs. Larsen* (f. 1876), s. '1893.
20. Sparekassekasserer *Jørgen Rudolf Bech* (f. 1886), Slagelsevej 30, Jyderup.
21. *Erik Remmer Nielsen* (f. 1906), på Sorø 1918—20.
22. Civilingeniør, H.D. *Hans Schultz* (f. 1901), Milanovej 31, Kbhvn. S.

22. Skuespiller, forfatter *Helge Kjærulff-Schmidt* (f. 1906), Rathsacksvej 18, København V.
23. Apoteker *Ole Holten Bartsch* (f. 1906), Løveapoteket, Danmarksgade 19, Fredericia.
25. Rektor *Carl Chr. Andersen* (f. 1896), Jægersborgallé 23, Charlottenlund.
26. Landsretssagfører *Jørgen Will. Gerling Jensen* (f. 1916), Rudkøbing.
28. Overbibliotekar, redaktør *Carl Godfred Elberling* (f. 1906), Algade 70, Vordingborg.
28. Grosserer *Kaj Theodor Wiibroe Seigel* (f. 1906), Kolding.
29. Kommitteret i Landbrugsministeriet, dr. *Sven Schmidt* (f. 1896), Spønnecksvej 8, Gentofte.

*

Rektor *Erik Lund*, (s. '19), Fredericia Gymnasium, formand for De kommunale gymnasieskolers Rektorforening, har modtaget Gyldendals Boglegat for Lærebogsforfattere for 1965. Rektoren må udtage for 2000 kr. bøger fra Gyldendals forlag.

*

Den danskfødte ingeniør *Ove Nyquist Arup*, (s. '13) i London har fået endnu et bevis på, at han regnes blandt verdens største bygmestre. Efter indstilling fra Royal Institute of British Architects har dronning *Elisabeth* tildelt ham årets kongelige guldmedalje for arkitektur. Medaljen blev indstiftet af dronning Victoria i 1884 og gives hvert år til en international kendt arkitekt.

Ingeniør Arup, der sidste forår fyldte 70, får medaljen for sit mangeårige samarbejde med britiske arkitekter ved hjemlige og internationale projekter.

Når store og vanskelige opgaver skal løses, lyder det ofte: »Ask Arup«. Hans rådgivende ingeniørfirma i London, med afdelinger i mange lande, beskæftiger nu henved 1000 mennesker, de fleste af dem højt kvalificerede ingeniører — og arkitekter.

Universitetslektor, dr.phil. *N. Skyum-Nielsen* (s. '40) er fra 1. decbr. 1965 udnævnt til professor i historie ved Københavns Universitet. Han skal beklæde et nyoprettet professorat i kildekritik. 1963 forsvarede han sin doktordisputats om kirkekampen i Danmark 1241—1290, og han har givet vægtige bidrag til forståelsen af baggrunden for det stockholmske blodbad 1520.

*

Endnu en soraner af internationalt format:

Hermod Lannung (s. '14), der den 9. november 1965 fyldte 70, er en af de meget få danske politikere, der bevæger sig lige så hjemmevant i et internationalt miljø som på Christiansborg. Han var ganske ung, da hans politiske og humanistiske interesse førte ham ind i dette arbejde. Han var med Nansen på hjælpearbejdet i Rusland efter sammenbruddet i første verdenskrig. Han fulgte med opmærksomhed Folkeforbundets virksomhed, alt imedens han deltog i internationale kongresser, og efter krigen har navnlig arbejdet i FN og i Europarådet taget hans kræfter. Ind imellem og til tider samtidig, har han for sit parti, Det radikale Venstre, deltaget i det politiske arbejde. I FN har han udført en stor indsats inden for koloniudvalget, og nu sidder han som rapportør ved FN-generalforsamlingens særlige politiske komité. Ved siden af har han haft praksis som landsretsagfører. Han har overalt skabt respekt og tillid om sig.

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff. Tlf. 86 38 32 (ansvarshavende) og Algade 70, Vordingborg, overbibliotekar C. G. Elberling, Tlf. 511 (subs. 638).

EKSPEDITION:

Helgolandsgade 13, København V. Direktør N. E. Løgstrup, Hilda 337.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

**FILTFABRIKEN
NORDEN A/S**

Lyngby Hovedg. 4, Lyngby
Dir. Peter de Neergaard

Krystal - Glas - Porcelæn

Nørregades Glashandel

NØRREGADE 30 - KØBENHAVN K - CENTRAL 12.922

Advokat
HARALD QVIST

Landsretssagfører
Mødeberettiget for Højesteret

Frederiksberggade 25
C. 3264 - MI. 3364

Lrs. G. Tage Nielsens efft.

**Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt
Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver**

De kendte Kaina- og Nova-Produkter
fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder
Garager og Fabrikker overalt i Danmark.

**Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.
Tønning St. VISSINGGAARD LABORATORIUM Tlf. Brødstrup 414**

**SVEGÅRDS
BOGHANDEL
SORØ**

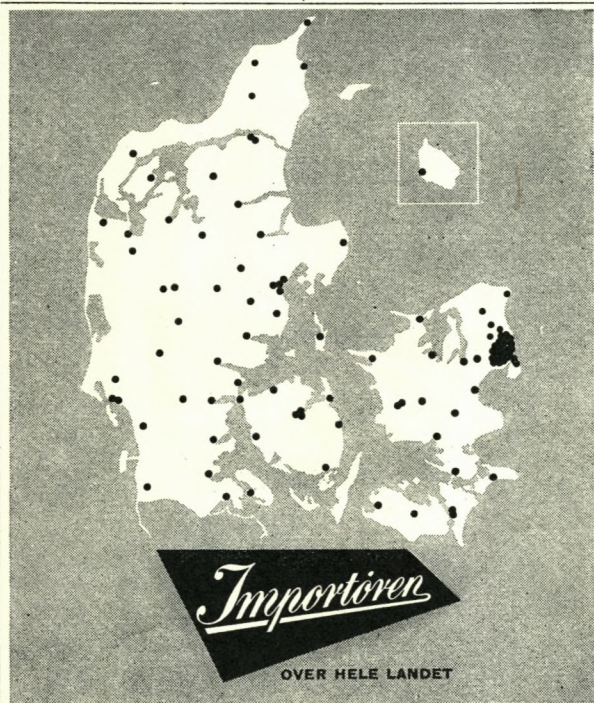
TLF. *27 . POSTKONTO 7163

SCO

KNALLERT

— til hård daglig belastning

**NORDISK
KONSULTATION A/S**

Helgolandsgade 31
København V
Telefon HI 337

Direktør N. E. LØGSTRUP

STAALKONTORET

v. R. E. Brincker

Jægersborgvej 64
Kgs. Lyngby
Telt. (01) 88 26 22

HR FULDMÆGTIG
LOUIS VICTOR A MATHIESEN
VESTERBROGADE 208-3 TV
79 KØBENHAVN V

Hovedkontor:

VESTERBROGADE 8 - VESTERPORT
KØBENHAVN V.

Telefon (01) 11 66 66

ORLA V. NIELSEN

(03) 63 02 58

Byens førende forretning i
Akademibeklædning

MERKUR A/S

HERMODSGADE 14
ÆGIR 8888

*Kaffe og The
en gros*

BANKEN
for **SORØ**

OG OMEGN
Aktieselskab

Filial af Privatbanken
i København A/S

(03) 63 22 22

1. kl. værelser og smukke
selskabslokaler
Største og førende

HOTEL POSTGAARDEN, SORØ

TH. C. JENSEN

1ste KLASSES SKRÆDERI

Vedelsgade 14

(03) 63 03 58

Sorø

— anset og velset

Se det hos de førende tapet- og farvehandlere
landet over

Mogens Krog-Meyer
Højesteretssagfører

Gøthersgade 109, K
Minerva 5800